

Sygn. akt V Pa 16/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Miniecka (spr.)
Sędziowie:	SSO Romuald Kompanowski SSO Piotr Leń
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2014r. w Kaliszu

apelacji pozwanego Zakładów (...) Sp. z o.o. w W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim

z dnia 17 stycznia 2014 r. sygn. akt IV P 259/13

w sprawie z powództwa **R. O.**

przeciwko **Zakładom (...) Sp. z o.o. w W.**

o zapłatę

1. **Oddala apelację.**

2. **Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 225,00 zł (dwieście dwadzieścia pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy Sąd Pracy w Ostrowie Wielkopolskim zasądził od pozwanego Zakładów (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 3.366,00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, obciążył pozwanego kosztami sądowymi w kwocie 169,00 zł oraz kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 450,00 zł i nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wysokości do kwoty 4.400,00 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujący stan faktyczny:

Powód od dnia 1 września 2006 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. zatrudniony był na czas nieokreślony w (...) Zakładzie (...) z siedzibą w Z.. Od dnia 1 stycznia 2011 r. nastąpiło przejście tego zakładu pracy na nowego pracodawcę, tj. na (...) z siedzibą w W..

Aktem notarialnym z dnia 30 czerwca 2011 r. została przez Prezesa (...)M. Ś.zawiązana spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Zakłady (...) Sp. z o.o.lub Zakłady (...) Spółka z o.o.dla realizacji zadań wynikających z umowy o świadczenie usług zawartej w dniu 29 listopada 2010 r. pomiędzy Ministrem Obrony Narodowej a (...), i w której wszystkie udziały w kapitale zakładowym zostały objęte w imieniu Skarbu Państwa przez Prezesa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej.

Począwszy od 1 lipca 2011 r. zakład pracy powoda przeszedł w trybie art. 23¹ k.p. na nowego pracodawcę, tj. na wyżej wskazaną spółkę Zakłady (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Powód został o tym poinformowany pismem nowego pracodawcy z dnia 7 lipca 2011 r.

W dniu 12 stycznia 2012 r. nowy pracodawca, tj. spółka Zakłady (...) Sp. z o.o.z siedzibą w W.zawarł z powodem porozumienie zmieniające umowę o pracę, na podstawie którego począwszy od 1 stycznia 2012 r. powierzył mu stanowisko Kierownika Zespołu Ekonomiczno-Finansowego za wynagrodzeniem miesięcznym 4.400,00 zł brutto.

Następnie dnia 20 czerwca 2012 r. pozwany zawarł z powodem kolejne porozumienie, w którym oświadczył, że „ze względu na jego trudną sytuację finansową nie był w stanie wypłacić dodatkowego wynagrodzenia rocznego, należnego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 1997 r. Nr 160 poz. 1080 z późn. zm.), w terminie przewidzianym wskazaną ustawą, tj. do dnia 31 marca 2012 r. W porozumieniu tym ponadto pozwany i powód zgodnie ustalili, że „dodatkowe wynagrodzenie roczne należne pracownikowi za 2011 rok zostanie wypłacone pracownikowi w terminie do dnia 30 września 2012 r. w kwocie nominalnej. Pracownik oświadcza, iż zrzeka się odsetek ustawowych należnych z tytułu wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego po terminie i nie będzie występował z żadnymi roszczeniami przeciwko Pracodawcy, z tytułu nieterminowej wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego”.

Jednocześnie pozwany przedłożył powodowi do podpisu porozumienie zmieniające umowę o pracę datowane na 20 czerwca 2012 r., w którym strony zgodnie ustalały, że „z dniem podpisania niniejszego porozumienia do umowy o pracę pomiędzy Pracodawcą i Pracownikiem nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 1997 r. nr 160 poz. 1080 z późn. zm.) oraz zgodnie potwierdziły, że „w związku z upływem okresu stosowania Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej, o którym mowa w przepisie art. 241[8] § 1 Kodeksu pracy, stosunek pracy objęty umową pomiędzy Pracownikiem a Pracodawcą kształtowany jest - oprócz powszechnie obowiązujących przepisów prawa – wyłącznie przez Regulamin Pracy i Wynagradzania Pracowników Zakładów (...)”. Powód nie wyraził zgody na zawarcie tego porozumienia, o czym zaznaczył pisemnie na jego tekście w dniu 26 czerwca 2011 r.

Pismem z dnia 25 czerwca 2012 r. pozwany oświadczył, że rozwiązuje z powodem umowę o pracę z dnia 1 września 2006 r. z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, które upłynie w dniu 30 września 2012 r. Łączący strony stosunek pracy został w tym dniu rozwiązany.

Począwszy od dnia 5 stycznia 2012 r. zaczął w pozwanej Spółce obowiązywać przyjęty uchwałą Zarządu nr (...)Regulamin Pracy i Wynagradzania Pracowników. Nie zawierał on regulacji dotyczących dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników – tzw. trzynastej pensji. Podobnych uregulowań nie zawierał także obowiązujący w czasie objętym pozwem Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników (...)zawarty pomiędzy Ministrem Obrony Narodowej a Zarządem Głównym Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego (...)i Komisją Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

W protokole kontroli z dnia 17 maja 2013 r., przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy u pozwanego, zawarto stwierdzenie o braku uprawnień pracowników kontrolowanego podmiotu do dodatkowego wynagrodzenia rocznego określonego w ustawie z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. nr 160 poz. 1080 ze zm.), albowiem pracodawca nie należy do kręgu podmiotów wskazanych

w art. 1 ust. 2 tejże ustawy, a z dniem przejścia zakładu pracy (...) na pozwanego stosunki pracy uległy zmianie z mocy prawa, przez co uprawnienia pracowników do przedmiotowego wynagrodzenia wygasły.

Pismem datowanym na 16 lipca 2013 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty zaległego wynagrodzenia rocznego za 2013 r. Pozwany nie wypłacił mu żądanego wynagrodzenia.

W ocenie sądu I instancji ustalony stan faktyczny nie był przedmiotem sporu pomiędzy stronami. W szczególności podnoszone przez powoda okoliczności dotyczące wysokości dochodzonego roszczenia oraz terminu jego wymagalności pozostawały bezsporne.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kwoty 3.660,00 zł tytułem dodatkowego wynagrodzenia rocznego – tzw. trzynastej pensji – za 2012 r., proporcjonalnie do długości okresu zatrudnienia u pozwanego w tym roku, tj. do 30 września. Jako podstawę prawną swojego żądania wskazał przepisy ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. nr 160 poz. 1080 ze zm.). Zgodnie z art. 2 ust. 1 tejże ustawy pracownik nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w pełnej wysokości po przepracowaniu u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego. W myśl ust. 2 powołanego artykułu, pracownik, który nie przepracował u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do okresu przepracowanego, pod warunkiem, że okres ten wynosi co najmniej 6 miesięcy.

Zakres podmiotowy stosowania przepisów ustawy określa art. 1 tej ustawy. Wynika z niego, że przepisy te mają zastosowanie do „pracowników jednostek sfery budżetowej”.

(...) Zakład (...) z siedzibą w Z. był państwową jednostką sfery budżetowej. Stanowił wojskowe gospodarstwo pomocnicze finansowane z budżetu państwa, a więc środki przeznaczone na jego działalność wynikały z ustawy budżetowej.

Niewątpliwie więc do dnia 31 grudnia 2011 r. powód jako pracownik państwowej jednostki sfery budżetowej był uprawniony do dodatkowego wynagrodzenia rocznego z mocy powołanej ustawy. Okoliczność ta nie była pomiędzy stronami sporna. Następnie po dwukrotnym przejściu zakładu pracy na nowego pracodawcę w trybie art. 23¹ k.p. począwszy od 1 lipca 2011 r. powód stał się pracownikiem Zakładów (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Ten ostatni pracodawca stanowi spółkę prawa handlowego i nie mieści się w katalogu pracodawców wskazanych w art. 1 ust. 2 w/w ustawy. Nie powoduje to jednak bezzasadności żądania pozwu za okres wskazany w pozwie.

Z przepisu art. 23¹ § 1 k.p. wynika, że w razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy. W związku z tym do czasu dokonania ewentualnych czynności zmieniających treść stosunku pracy pozostaje on dla obu jego stron wiążący w takiej postaci, w jakiej istniał przed przejściem zakładu pracy, ze wszystkimi jego normatywnymi elementami. Treść stosunku pracy w zasadzie kształtowana jest zgodną wolą stron (art. 11 k.p.), jednak przepisy ograniczają tę autonomię, wyznaczając pracownikowi minimum uprawnień i maksimum obowiązków. Elementem treści stosunku pracy są także uprawnienia pracowników wynikające z mocy ustawy i te uprawnienia także wiążą nowego pracodawcę po przejściu dokonanym w trybie art. 23¹ k.p.

Uprawnienie do dodatkowego wynagrodzenia rocznego wynikające z przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej także jest elementem stosunku pracy. Nawet w sytuacji, kiedy następuje zmiana po stronie pracodawcy skutkując tym, że nowy pracodawca nie jest już państwową jednostką organizacyjną sfery budżetowej, to jeżeli jednostką taką pozostawał poprzedni pracodawca, a zmiana nastąpiła na podstawie art. 23¹ k.p., to do czasu zmiany treści stosunku pracy na podstawie porozumienia stron lub wypowiedzenia zmieniającego uprawnienia pracowników do przedmiotowego wynagrodzenia wiążą nowego pracodawcę. W tym zakresie stanowisko strony powodowej jest słuszne i zasadnie przytacza ona na jego poparcie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2005 r. sygn. akt III PK 65/04 (opubl. OSNP 2005/20/320), który mówi,

że: „Uprawnienie pracowników jednostki sfery budżetowej do dodatkowego wynagrodzenia rocznego przysługującego na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080 ze zm.) stanowi element treści stosunków pracy pracowników zakładu pracy będącego taką jednostką przejętego w trybie art. 23¹ k.p. i wiąże nowego pracodawcę do czasu zmiany treści tego stosunku na podstawie porozumienia stron lub wypowiedzenia zmieniającego.” W ocenie Sądu poglądy prawne wyrażone w tym orzeczeniu, a także w licznych innych orzeczeniach (por. wyrok Sądu najwyższego z dnia 11 marca 1998 r. w sprawie III ZP 3/98, uchwała Sądu najwyższego z dnia 16 maja 2001 r. w sprawie III ZP 9/01), w zakresie dotyczącym tzw. trzynastej pensji mają do sytuacji powoda zastosowanie.

Niezrozumiała jest podnoszona przez stronę pozwaną obawa o to, że przedstawiona interpretacja skutków przejęcia pracownika przez nowego pracodawcę prowadzi do absurdalnego uznania, że każdorazowa zmiana przepisów prawa pracy, czy też zmiana stanu prawnego w odniesieniu do pracownika, wymaga dokonania wypowiedzenia zmieniającego. Zgodnie bowiem z treścią art. 56 k.c. czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy. Natomiast w niniejszej sprawie nie chodzi o zmianę przepisów ustawowych, lecz zmianę pracodawcy w trybie art. 23¹ k.p.

W ocenie Sądu powodowi przysługiwało więc uprawnienie do dodatkowego rocznego wynagrodzenia wynikające z art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. nr 160 poz. 1080 ze zm.) również za okres po przejściu zakładu pracy na pozwanego, aż do zakończenia stosunku pracy w 2012 r., proporcjonalnie za okres do 30 września. Przepisy układów zbiorowych pracy niczego w tej kwestii nie zmieniały, bowiem uprawnienie to miało charakter ustawowy, a w myśl art. 9 § 2 k.p. postanowienia takich układów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych.

Na marginesie Sąd I instancji zauważył, że pozwany zawierając z powodem dnia 20 czerwca 2012 r. cytowane wyżej porozumienie sam niejako przyznał, że powodowi przysługuje uprawnienie do dodatkowego wynagrodzenia rocznego za cały 2011 r., a więc także za okres po przejściu zakładu pracy na pozwanego, a z sobie tylko znanych przyczyn zaczął mu odmawiać tego prawa w roku 2012.

W związku z powyższym roszczenie zgłoszone pozwem (co do wysokości którego pozwany nie zgłaszał zastrzeżeń) należało uznać za uzasadnione. Roszczenie o odsetki ustawowe znajdowało uzasadnienie w treści art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. Odsetki te są należne począwszy od dnia 1 kwietnia 2013 r., bowiem – co pozostawało pomiędzy stronami bezsporne – termin wypłacenia przez pozwanego dodatkowego rocznego wynagrodzenia powodowi upłynął dnia 31 marca 2013 r. Dlatego też Sąd w punkcie I wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.660,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty. Obciążył też pozwanego kosztami procesu jako stronę przegrywającą sprawę w całości.

Na podstawie przepisu art. 477² § 1 k.p.c. nadał wyrokowi z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności – w części nieprzekraczającej jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniosła strona pozwana, skarżąc wyrok w całości i zarzucając:

1. Naruszenie przepisów prawa materialnego, a konkretnie przepisu art. 23¹ § 1 k.p., poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przejawiające się uznaniem, iż jest możliwe aby powszechnie obowiązujące przepisy prawa nie kształtowały stosunku pracy, który winien być dodatkowo ustalany przez strony stosunku pracy w praktyce bez baczności na treść obowiązujących przepisów i dowolnie przez te strony kształtowany również w odniesieniu do bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa powszechnie obowiązującego;

2. Naruszenie przepisów prawa materialnego, a konkretnie przepisu art. 23¹ § 1 k.p. poprzez przyjęcie w okolicznościach sprawy, iż doszło do przejścia zakładu pracy w rozumieniu tego przepisu z pełnymi tego konsekwencjami na przełomie roku 2010 oraz 2011 z (...) Zakładów (...)do (...);

3. Naruszenie prawa materialnego, a konkretnie przepisu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników sfery budżetowej (Dz. U. z 1997r. nr 160, poz.1080 z późn. zm.) – dalej jako „ustawa”, poprzez faktyczne uznanie, iż przepisy tej ustawy mogą mieć zastosowanie do pracowników niezatrudnionych w jednostkach sfery budżetowej w rozumieniu tej ustawy, jak również poprzez uznanie, iż zatrudnienie w podmiocie nie będącym jednostką sfery budżetowej może wiązać się z prawem do dodatkowego wynagrodzenia rocznego tylko i wyłącznie dlatego, że pracownik uprzednio był zatrudniony w jednostce sfery budżetowej;

4. Naruszenie przepisów prawa materialnego, a konkretnie przepisu art. 18^{3a} § 1 k.p. poprzez faktyczne uznanie, iż w jednym zakładzie pracy można odrębnie traktować grupę pracowników tylko i wyłącznie dlatego, że pracowali uprzednio w jednostce sfery budżetowej.

Z uwagi na powyższe wносиła o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej spółki kosztów procesu;

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji pozwanego oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania odwoławczego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż podniesione w niej zarzuty dotyczące naruszenie przepisów prawa materialnego nie są uzasadnione.

Jak wynika z ustalonego w sprawie niespornego między stronami stanu faktycznego uprawnienie powoda do dodatkowego wynagrodzenia rocznego wynikało wprost z przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. nr 160 poz. 1080 ze zm.).

Skoro nowy pracodawca powoda, w związku z przejściem jego zakładu, nie był objęty przepisami powołanej wyżej ustawy, to powód nie utracił tego uprawnienia automatycznie po przejściu do tego pracodawcy. Przejęcie powoda przez nowego pracodawcę, który na skutek zmiany formy prawnej nie był objęty zakresem podmiotowym art. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej nie mogło – jak to trafnie przyjął Sąd I instancji wywoływać takiego skutku w zakresie treści stosunku pracy powoda.

Według dotychczasowej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego „uprawnienie pracowników jednostki sfery budżetowej do dodatkowego wynagrodzenia rocznego przysługującego na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080 ze zm.) stanowi element treści stosunków pracy pracowników zakładu pracy będącego taką jednostką przejętego w trybie art. 23¹ k.p. i wiąże nowego pracodawcę do czasu zmiany treści tego stosunku na podstawie porozumienia stron lub wypowiedzenia zmieniającego”.

Pogląd ten przemawia przeciwko automatycznemu przyjęciu utraty uprawnień pracownika do dodatkowego wynagrodzenia rocznego przysługującego na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. w razie przejęcia jego dotychczasowego zakładu przez inny zakład, który nie zalicza się do jednostek sfery budżetowej. Zatem mimo wynikania uprawnień powoda z ustawy nowy pracodawca nadal jest związany dotychczasową treścią stosunku pracy powoda

W zakresie jego prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego i winien dokonać w tym zakresie wypowiedzenia zmieniającego, skoro po przekształceniu nie jest z mocy ustawy zobowiązany do wypłacania pracownikom dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Sam fakt nieobjęcia pozwanej Spółki działaniem ustawy na skutek zmiany jej formy prawnej pozostaje bez znaczenia, gdyż pracownik powinien być poprzez dokonanie wypowiedzenia zmieniającego poinformowany o tym, iż w związku ze zmianą formy prawnej pracodawcy i brakiem objęcia go przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej traci prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Zarzut naruszenia przepisu art. 18^{3a} § 1 k.p. nie może być uwzględniony. Zróżnicowanie sytuacji prawnej pracowników nie może być przejawem nierównego traktowania w zatrudnieniu skoro po przejęciu zakładu wobec braku dokonania wypowiedzenia zmieniającego nadal zachowują oni prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego z uwagi na uprzednie zatrudnienie w jednostce budżetowej. To nowy pracodawca winien dążyć do jednakowego ukształtowania sytuacji prawnej wszystkich pracowników wypowiadając przejętym pracownikom dotychczasowe warunki w zakresie prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Wobec powyższego apelacja jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163. poz. 1349 ze zm.).